

Det Norske Teatret

*Cabaret
Bécaud*

Pierre Delanoë:

NATHALIE

Den raude plass låg heilt tom.
Framføre meg gjekk Nathalie,
for eit vakkert namn den guiden
hadde – Nathalie.

Den raude plass låg heilt kvit,
i snøen såg eg fotefar og eg
følgde denne kalde dagen, Nathalie.

Ho tala med ei røyst så sober
om ein revolusjonsoktober.
Opplegget var klart,
etter ein titt på gamle Lenin,
skulle vi gå på kafe Pusjkin
og – ta ein kopp te.

Den raude plass var heilt tom,
og tok ein arm og fekk eit smil
og ho hadde store, brune augo,
Nathalie, Nathalie.

Og ho budde på eit universitet.
Studentar sat i rad
sat og venta der så glad,
og vi lo. Det var eit livleg folk,
dei ville vita alt
og min Nathalie var tolk.

Moskva, sletter i Ukraina
og le Champs-Elysees,
vart stadig blanda om,
og vi song om fred.
Gleda stod nok høgt i taket,
korkane dei spratt
litt vodka, litt champagne.
det vart dans av det . . .
La . . . la . . . la . . . la . . .

Og når så rommet var tomt
og alle vener hadde gått,
sat eg heilt åleine der med
guiden Nathalie.
Ikkje eit ord frå røysta sober
om ein revolusjonsoktober;
no var det andre ting
og ikkje meir om gamle Lenin
eller om teén på kafe Pusjkin.
Det var borte no
No kjennest livet så tomt,
men kanskje ein vårdag i Paris
blir det eg som kan få spela guiden
for Nathalie – Nathalie
La . . . la . . . la . . . la . . .

Gjendikta av Ivar Eskeland

109 1623 70

Cabaret Bécaud

Musikk: **Gilbert Bécaud**
Opplegg og samansetjing: **Runar Borge**
Gjendikta av: **Arnljot Eggen, Bjørn Endreson, Ivar Eskeland, Ivar Helge, Ragnar Hovland, Geirr Lystrup, Tone Ringen**

Med:
Britt Langlie, Tone Ringen, Lasse Kolstad, Paul Åge Johannessen, Åsleik Engmark og Carl Robert Henie.

Orkestret:
Bernt Anker Steen (trompetar/flygelhorn), **Rolf Malm** (klarinettt/saxofon/fløyte),
Svenn Erik Kristoffersen (synthesizer), **Svein Johann Ose** (gitarar),
Ståle Sletner (flygel/synthesizer), **Per Løberg** (bass),
Gunnar Aas/Gunnar Berg-Nielsen (slagverk), **Dag Gården** (trekkspel)

Regi og koreografi: **Runar Borge**
Scenografi: **Unni Walstad**
Musikalsk ansvarleg: **Egil Monn-Iversen**
Regiassistent: **Svenn Berglund**
Musikalske arrangement: **Jens Wendelboe, Einar Iversen, Øivind Westby, Egil Monn-Iversen**
Musikalsk innstudering: **Tor Hultin / Ståle Sletner**
Orkesterleiar: **Bernt Anker Steen**
Maske: **Trude Sneve / Marit Framstad**
Lyd: **Martin Hagfors / Vidar Eggen**
Lys: **Per Chr. Thomassen / Terje Wolmer**
Inspisient: **Leiv Nybø**
Sufflør: **Astrid Hellesen / Sissel Lillo-Stenberg**
Rekvisitør: **Tone Osa**
Koordinator scenen: **Per Gunnar Gundersen / Steinar Skaaden**

Urpremiere på Hovudscenen 9. november 1989.

GILBERT BÉCAUD – FOR ALLE

Av Vibeke Knoop Rachline

Det skulle vere overflødig å skissere eit portrett av den franske komponisten og visesongaren Gilbert Bécaud i dag. Dei meir enn 400 songane hans har i årevis vore hans beste ambassadørar verda rundt. Ofte har dei vore framførte av dei aller største, frå Judy Garland til Bob Dylan. Denne trivlege og ivrige musikkskaparen er like utrøtteleg som uoppsliteleg, ja, uungåeleg. Etter alle desse åra i bransjen – debuten var i slutten av 1940-åra – har Bécaud vorte ein levande legende.

Jamvel legendar blir ikkje alltid spara for kritikk. Eugene Ionesco er ubønhørleg:

«Bécaud syng som ei ho-ape som har sett fast halen i burdøra. Han er det motsette av ånd og intelligens.»

Til det svarar Jean Cocteau:

«Bécaud tør å vere outrert – det som så mange andre ikkje vågar. Han avslører korleis han er, heilt til det yttarste.»

Bécaud har rett nok alltid vore kjend for å gi sitt yttarste, og har ofte kalla fram nesten hysteriske reaksjonar. Ved hans debut i konsertsalen Olympia i 1954 gjekk publikum amok. Dei knuste vindaugo og øydela stolar, til politiet greidde å stoppe dei. Det var da Bécaud fekk kallenamnet « Herr 100 000 volt».

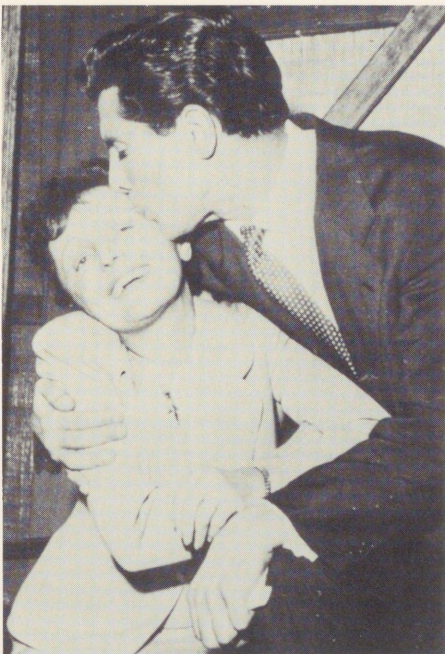
På hotellrommet sitt i det moderne flaskeskipet «Meridien» i Paris er ikkje spenninga like høg. Det er nok for tidleg på dagen. Bécaud har alltid lagt seg seint og stått opp like seint. – Eg vaknar samtidig med stemma, seier han og er lei seg – og slår ut med armane. Stemma er rett nok ikkje på plass enno. Gilbert Bécaud smør røysta med kaffe – og sigarettar. Dei er ikkje det minste til skade, påstår han. Så forklarar han korleis stemma er som eit instrument, og nærmast må varmast opp. Dagen før hadde den vore i intenst bruk i Milano, til 4 om natta.

Gilbert Bécaud held seg elles utruleg godt. I jeans og genser, med vanleg dynamikk ser han slett ikkje ut som han er 62. Vennene påstår han har to motorar, og at ein alltid er klar til bruk.

– Heile mitt liv held eg til på scenen, forklarar han. – Det er det som held meg i form. Det, og så familielivet – som er alt anna enn roleg. Bécaud har fem born og mange dyr, deriblant ein lama og eit villsvin, på garden i Poitou.

Gilbert Bécaud dreg stadig på turnéar verda over. Sjølv om det går fort, med to motorar og 100 000 volt, går songane enda

Edith Piaf og Gilbert Bécaud.

fortare. Korleis kjennest det at dei har eit sjølvstendig liv?

– Litt rart, vedgår Gilbert Bécaud. – Det gir nok av og til inntrykk av å vere død.

Han er likevel ikkje redd for kva som skjer med dei i eit frammandt land. Han veit at musikarar i Tokyo eller Oslo arbeider like godt som andre stader. Han er ofte flattert, seier han.

Den første store slageren hans fekk ein kometkarriere på grunn av utøvaren – Edith Piaf. Det var i slutten av 1940-åra, og songen heitte «Je t'ai dans la peau» (Eg er heilt oppslukt av deg). I USA har Judy Garland, Sammy Davis Jr., Frank Sinatra og Barbra Streisand sunge «Et maintenant» (What now my love) og Elvis Presley, Neil Diamond og Bob Dylan sunge «Je t'appatients» (Let it be me).

– Eg skaper dei som babyar, men dei lever sitt eige liv, seier Gilbert Bécaud. Han vil ikkje seie noko spesielt om songane. Han er redd for ord som «bodskap» eller «protest». – Eg likar ikkje folk som skal vere belærande. Den beste protestsongen vi har, er Marseillaisen. Eg behandlar eit emne i høve til korleis publikum likar det. Eg legg heller ingen filosofi bak songane.

Min venn Jacques (Brel) ville setja ei farge på songane. I så fall er eg pastell.

Gilbert Bécaud signerer ikkje tekstene sjølv, men er i høg grad med og skriv dei. Han smiler over at mange av titlane har vorte reine attergangarar i ymse samanhengar, som avisoverskrifter eller symbolske parolar.

Utøvaren Bécaud er fascinert av korleis publikum reagerer nesten likt i ulike land.

– I Japan er det ein stad i ein av songane der salen ler akkurat på same staden som i Frankrike, undrast han. – Eg fattar ikkje kvifor. Dei skjønar da ingenting, det kjenner eg. Dessutan veit eg av røynsle at det er lettare å kalle fram sterke kjensler enn latter. Både latter og gråt er vanskeleg å rekne med på førehand når ein skriv.

Bécaud har akkurat gitt ut ei ny plate. Ein av songane er ein

Marlène Dietrich og Gilbert Bécaud.

duo, med ein ung australsk mannekeng (« ein liten kenguru,» meiner han sjølv). – Den handlar om alderskilnad, sier han – likeglad å sjå til. – Ho sier at ho ville ha innleidd ein flørt med meg dersom ho hadde vore 10 år eldre. Er ikkje det flatterande? humrar Gilbert Bécaud, tenner ein ny sigarett og tek ein slurk kaffi. For å kome i gang. Starte turboen. Trekkje seg opp med korketrekkejaren, som han seier. Det er heilt tydeleg at dei mange tusen volt ligg att på scenen. Og ved pianoet, der han tryllar fram den eine slageren etter den andre. Det er når den blå jakka og det storprikka slipset kjem på at Gilbert Bécaud lever vel og har det bra. Kvar som helst, berre det finst ein scene.

Omsett til nynorsk av Leif Mæhle

Olympia, Paris 1972.

A black and white close-up portrait of Britt Langlie. She has dark, curly hair and is smiling slightly, resting her chin on her hand. The background is a plain, light color.

Britt Langlie

«– Skikkelsen, nesten en vise den også, samlet i en slags innbitt ro – en nervebunt i ro! Britt Langlie seirer etter mindre enn fem minutter med sitt nesten rituelle grep på sangoppgavene.»

Odd-Stein Andersen, Aftenposten
(Etter premieren på PIAF i 1980).

Pierre Delanoë:

MANNEN OG MUSIKKEN

Eg, eg er mannen.
Der er du, du er musikken.
Eg misser snart forstanden.
Eg elsker deg, ja til evig tid.

Eg er'kje maktfull.
Der er du, som alltid praktfull,
og du er glad i meg.
Du elsker meg berre når du sjølv vil.

Visst, la oss sei det;
vi er ikkje heilt perfekte.
Eg vil ha deg, vil ikkje vita av deg,
eg hatar deg, elsker deg.

Av mitt piano spring du ut.
Og av gitaren til din gut.
Og du blæs liv i min musikk.
Du er så kvikk.
Så går du ut og du er vekk.
Ein symfoni var du som gjekk.
Men du kjem att ein gong.
Kjem att som kjærleikssong.

Du er så ven, d'er deg eg treng.
Eg tek deg atter i mi seng,
og du forfører meg så flott.
Du elsker godt.
Er borte att straks du er varm.
Går ut i byen med din sjarm.
Pludrar om fuglar og om vår,
medan du går.
Det er visst så at du; musikken.
At du gjev blaffen du; musikken.
Du gjer narr av meg, som spelar deg.

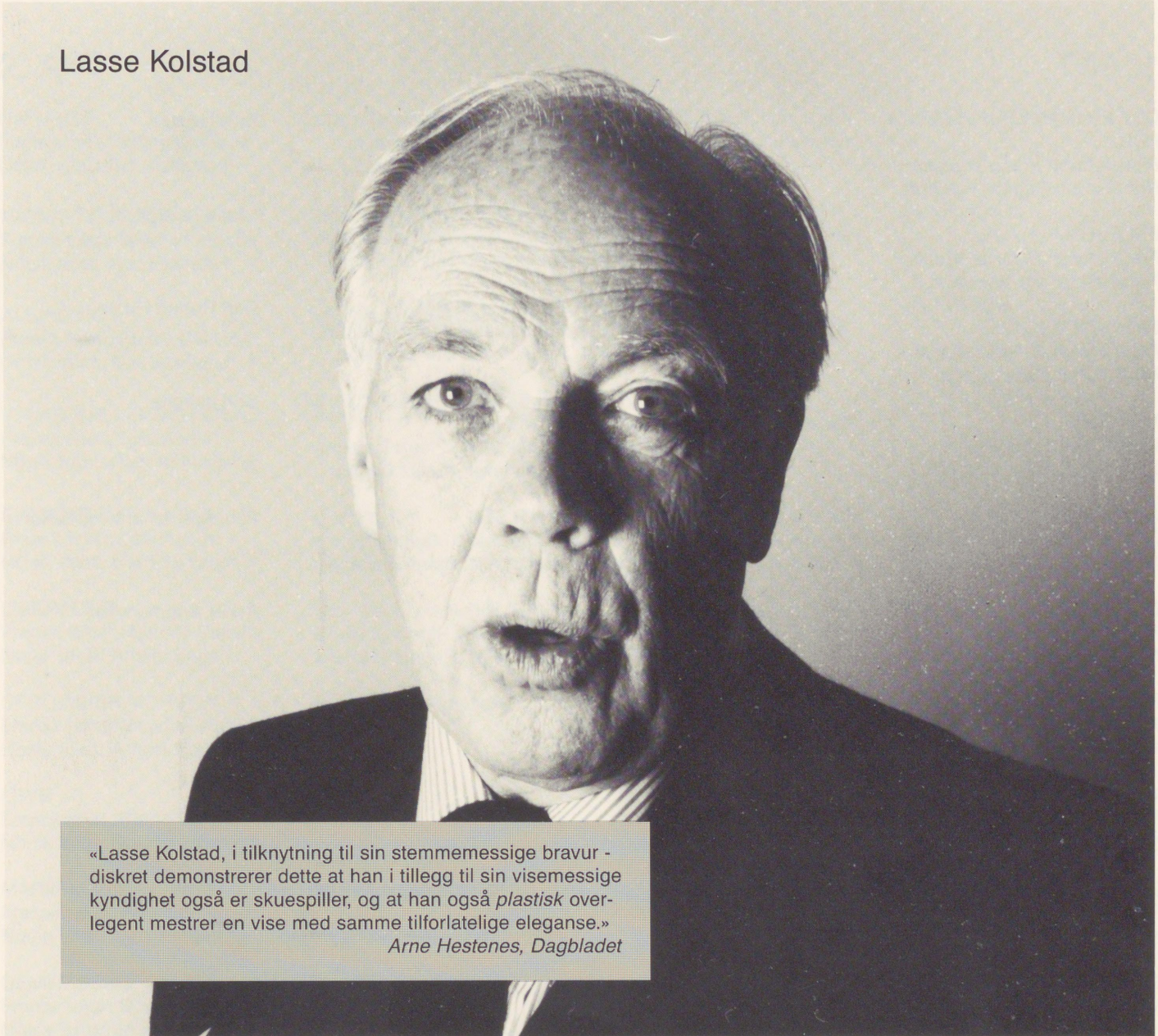
Eg, eg er mannen.
Der er du, du er musikken.
Eg misser snart forstanden.
Eg elsker deg, mitt viv,
som mitt eige liv.

Gjendikta av Ivar Eskeland.

Lasse Kolstad

A black and white close-up portrait of Lasse Kolstad. He is an older man with receding hair, looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a dark suit jacket, a light-colored striped shirt, and a dark tie. The lighting is dramatic, with strong shadows on the right side of his face.

«Lasse Kolstad, i tilknytning til sin stemmemessige bravur - diskret demonstrerer dette at han i tillegg til sin visemessige kyndighet også er skuespiller, og at han også *plastisk* overlegent mestrer en vise med samme tilforlatelige eleganse.»

Arne Hestenes, Dagbladet

1. AKT

DET ER KJÆRLEIK VI LEVER FOR Fransk tekst: Frank Thomas Norsk tekst: Ragnar Hovland	Alle	SÅ MANGE TOG Fransk tekst: Lois Anade Norsk tekst: Ivar Helge	Britt Langlie
EPLEBLOM I HAGEN Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Ivar Eskeland	Åsleik Engmark/kor	MANNEN OG MUSIKKEN Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Lasse Kolstad
DIN BERRE DIN Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Geirr Lystrup	Tone Ringen/kor	EINSAM I SI VERD Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Ivar Eskeland	Carl Robert Henie
MITT TRE Fransk tekst: Lois Anade Norsk tekst: Geirr Lystrup	Lasse Kolstad	OG SÅ KAN SHOWET GÅ SIN GANG Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Arnljot Eggen	Britt Langlie
MONSIEUR WINTER Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Ragnar Hovland	Carl Robert Henie/kor	BRYR SEG Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Bjørn Endreson	Paul Åge Johannessen/kor
FUGLMANN Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Bjørn Endreson	Britt Langlie/kor	CHARLIE Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ragnar Hovland	Åsleik Engmark/kor
KINA Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ragnar Hovland	Paul Åge Johannessen/kor		
TORGA I PROVENCE Fransk tekst: Lois Anade Norsk tekst: Ivar Eskeland	Alle		
EG KJEM OG HENTAR DEG Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Carl Robert Henie		
OM NATTA ALDRI KOM Fransk tekst: Pierre Phillippon Norsk tekst: Geirr Lystrup	Tone Ringen		

2. AKT

NATHALIE Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Lasse Kolstad/kor	EIN KJÆRLEIK DØYR Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Ivar Helge	Carl Robert Henie
MIDNATTSSBADET Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Ivar Eskeland	Tone Ringen/kor	PIANISTEN FRÅ WARSAWA Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Lasse Kolstad
ALEINE NO Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Paul Åge Johannessen	KVA NO MIN VENN Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Britt Langlie
VI HAR KJE LENGER IDEAL Fransk tekst: Lois Anade Norsk tekst: Ragnar Hovland	Åsleik Engmark/kor	TYREFEKTING Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ivar Eskeland	Paul Åge Johannessen
EIN BORTFAREN VENN Fransk tekst: Lois Anade Norsk tekst: Ivar Eskeland	Tone Ringen	GLØYM DET BORT; DET FINST ROSOR Fransk tekst: Louis Anade Norsk tekst: Ivar Eskeland	Alle
LIBERACAO Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Arnljot Eggen	Carl Robert Henie/kor	SYNGJE Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Tone Ringen	Alle
SEPTEMBER MORGON Fransk tekst: Maurice Vidalin Norsk tekst: Arnljot Eggen	Paul Åge Johannessen		
LEVE Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Ragnar Hovland	Britt Langlie		
MARIE MARIE Fransk tekst: Pierre Delanoë Norsk tekst: Tone Ringen	Åsleik Engmark		
DENNE SONG Fransk tekst: Claude Leuesle Norsk tekst: Tone Ringen	Tone Ringen		

Pierre Delanoë:

MARIE MARIE

Til påske - eller sommarstid
når eg endeleg er fri
og soningstida mi er over -
då er du i famna mi!
I hagen stundar hausten til
og siste rosefloret glør.
Kan du gje nokre få til mor mi?
Det vil glede meg som før.

Marie, Marie,
skriv eit brev - ikkje vent
Marie, Marie,
til fjortenhundreogfemtifem.

Eg jobbar på vårt bibliotek
læst som om eg har det bra.
Poetane er mine vener,
Beaudelaire og Chateaubriand.
Vi lever ifrå dag til dag.
Folk her gjer så godt dei kan.
Vi får dessert kvar sundag middag,
fredag er det fiske igjen.

Marie, Marie,
skriv eit brev - ikkje vent -
Marie, Marie
til fjortenhundreogfemtifem.

Til påske - eller sommarstid
kjem ei stund for oss igjen
då kan du kviskre: «Ven, eg elsker deg»
til fjortenhundreogfemtifem.

Gjendikta av Tone Ringen

Tone Ringen

«Tone Ringen med sin mykt kraftige og uttrykksfulle stemme, en klassisk perle i norsk visekunst.»

Øyvind Thorsen, Aftenposten

Paul Åge Johannessen

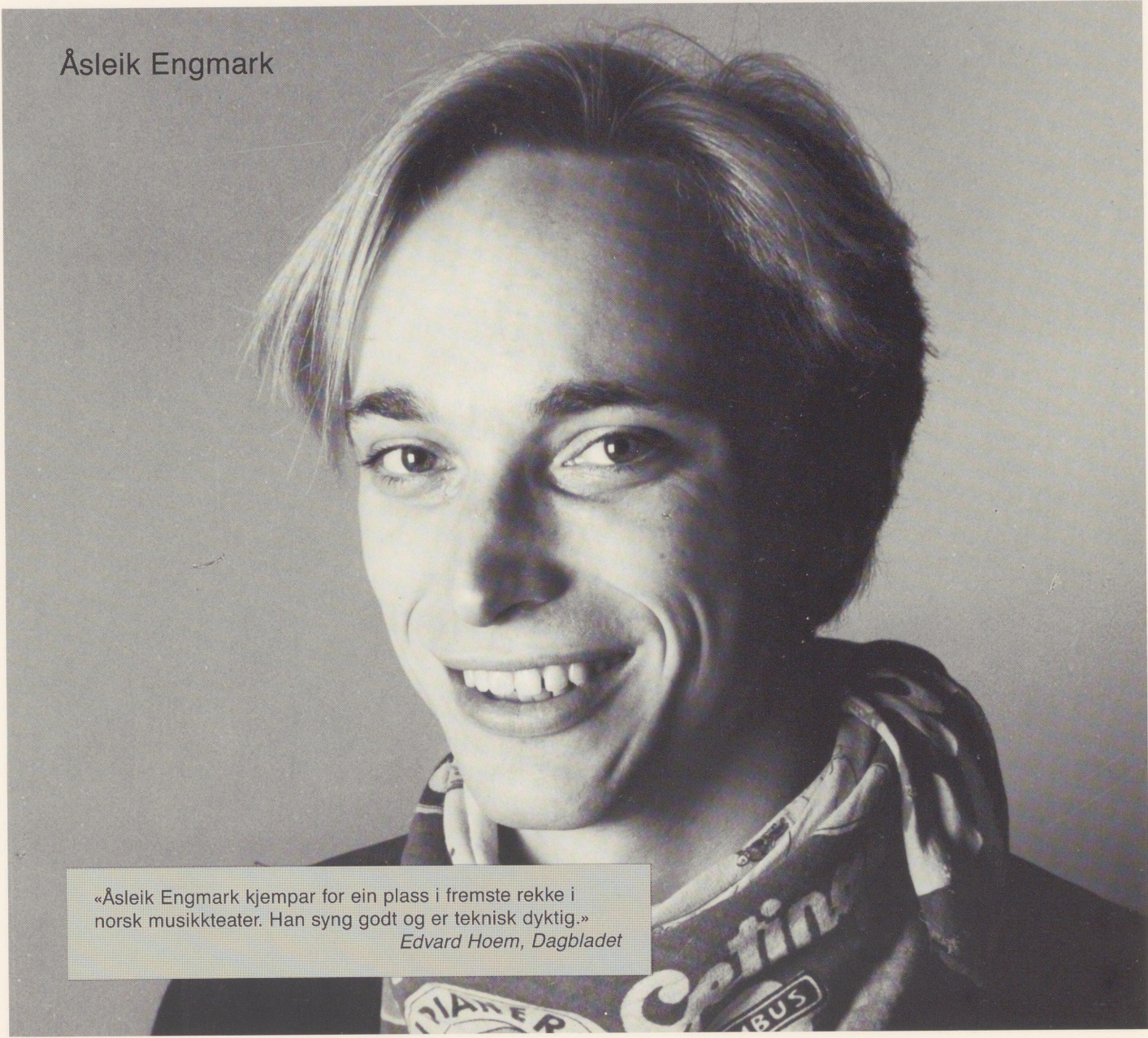

«Eit frapperande talent, Paul Åge Johannessen, med eit statuarisk sceneytre og ei stor og malmfull røyst som han brukar med sikker musikalsk sans og framifrå tekstuttale.»

Reidar Storaas, Bergens Tidende

Åsleik Engmark

«Åsleik Engmark kjempar for ein plass i fremste rekke i norsk musikkteater. Han syng godt og er teknisk dyktig.»
Edvard Hoem, Dagbladet

Carl Robert Henie

Joda, det finst rekruttering til musikkteatret i Noreg. Ein skal gjerne sjå seg om utanfor Oslo. Carl Robert Henie såg eg første gong som russaren ved framføringa av «Chess» i Sandefjord i fjor sommar. Da planane om ein Gilbert Bécaud-kabaret vart aktuelle, visste eg med ein gong om ein sjølvklar kandidat til ei av dei mannlege rollane.

Egil Monn-Iversen

LA CHANSON

«I Frankrike munnar alt ut i songar»

av Kjell Worren

Er dei fransktalande med sin «chanson» verdsmeistrar i song?

Tja, dersom eg får lov til å relativisere litt og ta visse atterhald, vil eg gjerne prøve ut denne påstanden. Og eg vil da bruke omgrepet «chanson» i vidaste tyding, slik den vanlege «chanson»-litteraturen gjer det, og la ordet omfatte den mest kjensleware visa og den hardaste rock, det tonesette diktet og den mest banale «Je t'aime»-låten.

På grunn av språkbarrieren seier det seg sjølv at dei franske røystene ikkje kan hamle opp med dei angloamerikanske på den internasjonale pop-marknaden – som blir dominert av multinasjonale selskap og hitlister. Men Frankrike har ein stor eigenproduksjon, og held stand på heimemarknaden. Og plutseleg slår nokre av dei franske popartistane til i utlandet òg. I dei siste par åra har fleire land i Europa teke vel imot den pigg-friserte Desireless («Voyage, Voyage»), den dristige kruttønna Guesh Patti («Etienne, Etienne»), tidlegare Grand Prix vinnar France Gall («Ella, Elle l'a») og Lolita-unge Vanessa Paradis («Joele Taxi»). Så relativt sett gjer ikkje franskmennene det så verst på denne fronten. Og denne eksotiske dansen som no i sommar har ridd Frankrike som ei mare, og som no klatrar mot toppen av hitlistene i mange land, er også franskprodusert: «Lampada» med Kaoma.

Frankrike har ein eineståande tradisjon innan songen, og vi kjenner mange særmerkte røyster som har sjarmert og fortryllet verda over (Juliette Gréco, Yves Montand, Maurice Chevalier. Og så har vi dette spesielle franske fenomenet, denne rikdom-

men på talentfulle songkunstnarar som skriv sine eigne tekster og melodiar, eit særdrag som vi også kan følge langt attover i tida. La meg her berre nemne eit par mellom-historiske namn: Pierre-Jean Béranger (1780–1857) og Aristide Bruant (1851–1925). Songar av desse to kan du vere viss på å få høyre om du på ein Paris-tur legg vegen innom Montmartre-kabareten «Le Lapin à Gill».

I dag er nok det franske chanson-biletet meir samansett enn nokon gong tidlegare, og vi finn musikk frå heile verda. Sjølv om den er vanskeleg å gripe, er det ofte ein egen magi i den franske tonen, ein egen intensitet, poesi og sensualitet. Det har med sameininga av ord, musikk og røyst å gjere. Kom ikkje og by meg ein David Bowie- eller Rod McKuen-versjon når eg vil høyre Jacques Brel. Kven kan erstatte Edith Piaf?

Det kan også verke som om Det Norske Teatret er samd med meg i synet på meisterskapen til den franske «chansons». Den raude tråden i den nye kabareten deira er altså den blådressa franskmannen med det kvitprikka, blå slipset som lyder tilnamnet Monsieur 100.000 volt. Våren 1989 høgtida teatret 200-årsjubileet for den store franske revolusjonen med ein konsert av den klassisk skolerte Héléne Delavault. 29. november 1980 hadde musikkspilet om Edith Piafs liv première; ein knallsuksess. Og før det hadde også Jacques Brels songar vorte sette saman til kabaret på Det Norske Teatret. Finst det noko anna lands songarar som har vorte slik påakta av eit norsk teater?

«I Frankrike munnar alt ut i songar,» seier fyndordet. Og historia fortel oss at dette har vore tilfellet i nærmare tusen år. Frå mellomalderen har vi om lag 2.650 songar av 400 franske trubadurar. Dei fortel om korstog, kjærleik og natur. Under revolusjonen (1789–99) vart det sunge som aldri før, og songen hadde ofte same funksjonen som avisa; på faste stader i Paris kunne du møte opp og få siste nytt med kommentarar på ein melodios måte. 3.000 av tekstane frå den tida har overlevd historia sine lune, men det verkelege talet må ha vore minst dobbelt så stort. Hos SACEM (Selskapet for tekstforfattarar, komponistar og musikkforlag, skipa i 1851) vart det i 1963 registrert 31.000 nye songar; i 1977 hadde talet stige til 40.000, og prognosen for 1980-åra er eit snitt på 50.000. Men kvalitet og kvantitet er ikkje det same.

Rundt 1900-talet låg dei fleste kabaretene på høgre Seinebreidda, men etter den andre verdskrigen opna den eine kabareten etter den andre på venstre Seinebreidda: Le Tabou, La Rose Rouge, La Contrescarpe. I dette student- og kunstnar-miljøet i Latinarkvarteret og Saint-Germain-des Près debuterte og utvikla dei seg mange av dei viktigaste visesongarane som skulle slå an tonen i dei neste 10 og 20 åra. I dette fruktbare miljøet var det svært så vanleg at artisten innretta seg på scenen åleine med gitaren: Den såkalla «Venstre-breidd»-stilen vart fort eit omgrep – ein litterær song der teksta står i fokus. Juliette Gréco song seg fram her, og kanadiaren Félix Leclerc var ein banebrytar. Og elles var dei innom her neste alle saman – Francis Lemarque, Guy Béart, Léo Ferré, Boris Vian (1920–39), «Le déserteur», Barbara, Anne Sylvestre. Og dei største av dei alle: Jean Ferrat, Georges Brassens (1921–81) og Jacques Brel (1929–78).

Medan dette nokså intellektuelle miljøet grodde fram, heldt Edith Piaf og Charles Trenet fram med sitt verk og nådde nye høgder. Gilbert Bécaud akkompagnerte songaren Jacques Pills i perioden 1950–52, og i den tida dei var i USA, tileigna den unge Bécaud seg amerikanske rytmar og amerikansk sceneteknikk. Alt i 1953 får han, som oppvarmar, prøvd ut kunstene sine på Olympia i Paris. Året etter står han på toppen av plakaten der, og det er ved den sagnomsuste konserten han riv med seg det ungdomlege publikum til slike hysteriske høgder at dei må gå laus på inventaret: 17 benkerader blir forvandla til pinneved og 200 meter spegelglass blir til pulver. Ein tvilsam rekord som ikkje ein gong Rolling Stones greidde å slå da dei gjesta Olympia. Det var slik Bécaud fekk 100.000 volt lagt til namnet sitt.

I 1959 finn vi ein 16-årig cowboy-songar på Moulin Rouge i Paris. Han får 6 francs dagen, og ingen tek han alvorleg. Men snart syng han rock'n roll à la Elvis på større scenar. Arrangørene må punge ut med 10.000 francs gongen. Tenåringen kallar seg Johnny Holliday, og dei første platene hans blir pressa i millionopplag.

Dei franske kopia av amerikansk pop på 1960-talet vart kalla yé-yé-musikk (av eng. «yeah»). Dei fremste utøvarane av den var Richard Anthony, Claude Francois, Antoine, Sheila, Françoise Hardy, Eddie Mitchell – og Sylvie Vartan, som i 1965 gir sitt kyrkjelege ja til Johnny Holliday, og dermed hadde to popeinarar vorte eitt. Det einaste barnet deira, sonen David, har nyleg hausta sine første frukter på dei franske hitlistene.

I 1967 bestemmer Jacques Brel seg for å slutte med konsertverksemda. Dei andre store visekunstnarane frå «Venstre-Seine-breidd»-perioden har også slege av på farten; unntaket er Léo Ferré (f. 1916), som heilt til det siste har vore svært aktiv på plate- og konsertfronten. Frankrike si største røyst, Edith Piaf, gjekk bort i 1963, og saknet etter henne fekk kloke hovud til å talentspeide og arrangere tevlingar med det føremålet å finne ein ny «Sporv». Mireille Mathieu vart den som sigra.

Serge Gainsbourg (f. 1928) og Georges Moustaki (f. 1934) hadde sidan 1968 gjort seg meir kjende gjennom det dei hadde skrive for andre, enn for sine hittil spede song- og plateforsøk. Moustaki hadde skrive teksta «Milord» for Edith Piaf, og Gainsbourg stod bak France Galls Grand Prix-siger i 1965. Etter kvart blir dei sjølve meir og meir plateartistar, og Gainsbourg har nytt ein stadig aukande popularitet med provokasjonane sine (nasjonalsongen i reggae-rytmar) og erotiske eventyr («Je t'aime moi non plus»). Dessutan har han ei heilt eiga evne til å få vakre kvinner til å syngje for seg (Isabelle Adjani, Catherine Deneuve, Jane Birkin).

Georges Moustaki opplevde ein stor boom med opprøret sitt og den fornuftige kvardagsfilosofien sin rundt 1970. Det var i kjølvatnet av mai-opprøret og hippierørsla. Om lag samtidig bryt Maxime Le Forestier igjennom. Dei første songane hans er tydeleg inspirerte av Georges Brassens og av folkesong, melodisk poesi og lyrisk opprør («Min bror», «San Francisco», «Fallskjermjegar». Idealistisk ungdom flokka seg om han. Den franske versjonen av «Hair» (1969) førte Julien Clerc fram i lyset.

Platebransjen ekspanderer utover i 1970-åra, men kabaretmiljøet skrumpar inn. Kaféteatra kjem og går. Visa vik plassen for latinske og angloamerikanske rytmar, rikare arrangement,

Cocteau og Gilbert Bécaud.

meir elektrisitet. Ein ny generasjon viser musklar. Ex-boksaren Bernard Lavillier, Véronique Sanson, Alain Souchen, Jacques Higelin, Michel Jonaz, Renaud, Yves Simon – medan Serge Lama og Michel Sardou spelar på dei meir velkjende folkelege strengene, og Marie-Paule Belle spelar på humoren.

Tidleg på 1970-talet erobra Alain Stivell Paris, med si keltiske harpe og sin bretonske song, og mang ein franskmann fekk auga opp for minoritetsproblema innanfor sitt eige lands grenser gjennom oksitanske og bretonske skaldar. I dag blir det franske chanson-landskapet meir enn nokon gong farga av musikken frå den tredje verda. Det er alt nokre år sidan B. Lavillieres tok til med samba, bossanova, salsa og reggae, men no er det mange som dyrkar slike varianter. Dei siste suksessane til Maxime Le Forestier inneheld både zulu-song og kreolsk tekst (menneskerettssongen «Fødd ein stad» og «Ambalada»), og så er det den der landeplaga «Lambada», da. Afrikanske og kreolske grupper og artistar har i lengre tid hatt ei høg stjerne i Frankrike: Kassav, Alpha Blondie, La Compagnie Créolè, Mory Kanté.

Særleg det siste tiåret har det vakse fram mange interessante grupper og duoar. Eit par av dei har vi så vidt også høyr om i Skandinavia: Téléphone (oppløyst) og Indochine. Duoane Niagara og Rita Mitsouko har utvikla heilt særregne stilar., særleg Mitsoukos intelligente crazy-humoreskar er kostelege.

Stadig vekk blir det også ropa ulv i Frankrike: Ein konsertstad stengjer, eit plateselskap går konkurs eller blir fusjonert, og ikkje minst blir det ropa når nokon kjenner seg drukna i angloamerikansk pop og ukultur. Men så vidt eg kan skjønne, står det heilt framifrå til med den franske chanson, anten du ser på hitlistene, platesalet (som har auka igjen det siste året), konsertaktiviteten eller det at La chanson støtt er framme i dei største franske radio- og TV-kanalane. Kvart år blir det skrivne hyllemeter om dei franske songidealane, og chansonfestivalar, prisutdelingar og tidsskrift florerer som aldri før. Den alminnelige franske mann og kvinne har songarane i sine hjarto og gløymer dei ikkje. I 1988 var det ti år sidan Jacques Brel døydde og 25 år sidan Edith Piaf forlet oss, og dei respektive plateselskapa markerte det ved å sende ut to samle-LP-er på ein marked som ein skulle tru var metta. Men kva hender? Platene blir rivne unna i hundretusenvís og blandar seg inn i tetstriden til hitlistene. Det kan berre skje hos eit folk som elskar det inste i livssongon, og eit slikt folk fortener dei beste songkunstnarane i verda.

Omsett til nynorsk av Leif Mæhle.

10g162378

JESUS CHRIST SUPERSTAR

Berit BLINDHEIM
Administrasjon

EIN ROCKEOPERA
AV ANDREW LLOYD WEBBER OG TIM RICE
på Hovudscenen med 30 songarar, dansarar og stort orkester.

Premiere 29. mars 1990.